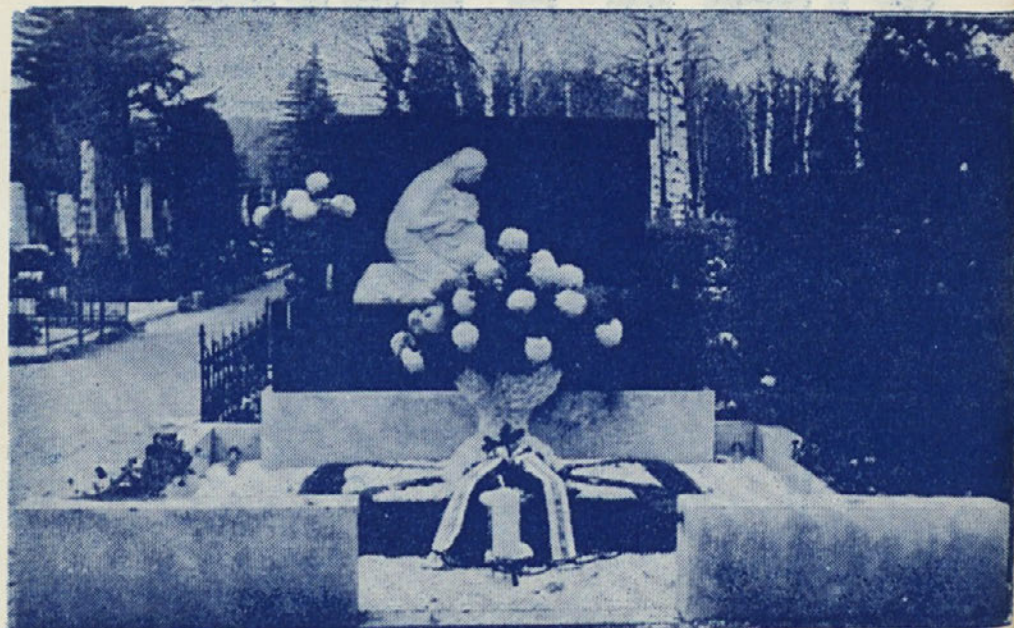

GLASILO DOMOBRANCEV
IN PRVIH
PROTIKOMUNISTIČNIH BORCEV

LETO IX.

ŠTEV. 11

Interés General Concesión 4848

Bratov naših nihče ne krasi grobov

POZDRAV IN ŽELJA

Govor predsednika ZSPB g. Grum Franca na občnem zboru v Clevelandu (USA) dne 30. avgusta 1958.

Soborci!

Predno govorim na splošno o organizaciji borcev, bi želel razviti nekaj misli in ob istih skušal pojasniti ona vprašanja, ki se morda pri nekaterih pojavljajo v zadevi naše organizacije.

Pred dobrim letom je na tem mestu uradno bila ustoličena organizacija bivših slovenskih protikomunističnih borcev. Organizacija, ki ne išče niti osebnih niti skupinsko strankarskih koristi, ne kuje nobenega političnega kapitala in ne misli izdelovati nobenih širokopoteznih državno političnih načrtov. To je in mora ostati organizacija vseh borcev namenjena borcem od borcev. Nastala in razvija se na željo tistih borcev, ki so v svojih dušah še našli iskrico idealizma in spoznali, da naš boj leta 1945 ni bil končan in da je najmanj, kar moremo in moramo bivši borci storiti to, da se med seboj poznamo in obnovimo nekdanje nesebično prijateljstvo, ki nas je nekoč tako tesno povezovalo in smo to prijateljstvo tudi znali ceniti. Le spomnimo se, kako prijateljstvo so do nas gojili naši padli soborci, bili so pripravljeni dati in tudi dali so svoja življenja, da rešijo nas — svoje prijatelje. Naša organizacija je dalje nastala na klice in prošnje naših soborcev — zapuščenih in pozabljenih invalidov. Nastala je, da ohrani idejo naše borbe in spomin na nesmrtné junake.

Preživeli protikomunistični borci smo danes raztepeni širom vseh kontinentov. Ta raztepenost, obupanje, razočaranja, ki smo jih preživeli, materialistično usmerjen svet, vse to nas odtuja in še bolj razdvaja. Nehote pozabljamo na trpljenje, nehote, na naše naboljše prijatelje naše padle brate. Morda je naš nekdanji idealizem tudi usahnil ob zvokih brnečih avtomobilov in blestečih televizijskih aparatov, pred katerimi prebijemo toliko dragocene časa. Morda je vse, kar še iščemo in pričakujemo od življenja — udobnost in lahko življenje. Borci, premislimo in poglobimo se vsaj kak trenutek nazaj in zdi se, da bomo tam našli odgovor na eventuelno naše malodušje in našli v svojih srcih iskrico ognja, ki ga bomo razpihali, gojili in ohranili. Razbliniti moramo v nič vse intrige, odstraniti vsa nasprotstva, vse pomsleke, odvreči našo otopelost in se pridružiti znancu-soborcu, ki si želi naše družbe. Stopimo zopet strumno na plan v organizacijo,

kjer bomo našli vse znane in pozabljene brate, našli oni idealizem, ki je morda že začel usihati. Ako bomo tako storili, bo organizacija borcev postala tak faktor, pred katerim bo sovražnik postal, organizirani borci pa dokazali, da smo ohranili to, za kar smo se borili. Niti razočaranja niti spremembe, niti materialne dobrine nas niso niti za las odtrgale od tistega, za kar smo nekdaj šli na branik krvaveče domovine. Taka organizacija borcev bo gotovo tudi dala novega upanje preganjanim bratom in sestram v zaslužnjeni domovini. Z njo bomo tudi našli one pozabljene brate, ki so naše pomoči in opore potrebni in tudi one, ki stoje ob strani. Naša moralna in materialna pomoč ne sme poznati meja, vedeti moramo za vsakega borca, ki morda hira nekje v evropskem taborišču ali bolnišnici, najti moramo zakotno vas, kjer v zapuščeni koči sameva žena-mati, ki je izgubila sina protikomunista, poiskati moramo borca, ki se je morda izgubil na tujih cestah.

Taki in samo ti so cilji in nameni naše borbene organizacije; pod temi vidiki je nastala in se razvija; preganjanim v uteho, nam pa v veselje in ponos. Ponovno in ponovno poudrajamo te naše cilje, v protest opazkam in dvomom, da je organizacija borcev pristranska, da ne vključuje in vabi vseh borcev, ali celo, da je nepravilna, nepotrebna. Morda so danes v svetu protikomunistični borci, ki ali nočejo ali pa ne žele priznati in poudariti, da so se nekoč proti komunizmu borili in poudarja je največ kritike ravno od tistih, ki stoje ob strani. Zato poudarimo danes in apeliramo na vse, prav vse, ki s tega ali onega razloga stojite ob strani. Četniki, legionarji, vaški stražarji in domobranci. Zveza slovenskih protikomunističnih borcev je vaša organizacija, pristopite vanjo, pridite in po svojih zmožnostih in močeh pomagajte, da se organizacijo izboljša, da se jo dvigne in popravi, če se vam zdi, da so stvari, ki niso pravilne!

Iz poročil odbornikov je razvidno, kaj je organizacija delala in storila v enem letu, o uspehih in težavah. Prepričan sem, da bo naš zaključek isti in edin in to je, da je ta organizacija v enem letu dokazala, da je vredna ideje, katero zastopa, da je potrebna, ker je koristna ne samo nam borcem ampak vsej slovenski skupnosti. Ako bo kljub temu kdo imel še pomisleke in rekel „zakaj še ena organizacija, mar nimamo istih dovolj, imamo verske, kulturne, prosvetne in politične organizacije in to je dovolj“? Da imamo jih in vsaka ima svoj namen, svoj cilj in razlog za svoj obstanek in tako ga ima tudi ZSPB. Zveza ne nasprotuje nobeni drugi protikomunistično usmerjeni organizaciji, nobene ne omejuje, in tudi svojim članom ne brani, da se včlanijo v katero koli organizacijo jim ljubo. Hoče pa med borci ohraniti to, kar so le borci v stanju

ohraniti in tudi dolžni ohraniti. Stati na strani svojih sirot, dokazati v družbi z drugimi narodi, da je tudi naš narod imel borce-junake in se proti komunizmu uspešno boril, ohraniti teške momente naše bojne zgodovine in iste ponesti v zgodovino. To more storiti le organizacija borcev in nobena druga. Ob takih razmišljanjih mi nehote pride v spomin tale primerek:

V analih ameriške zgodovine je zapisana zgodba družine Sullivan iz Waterloo Indiana. Pet sinov je bilo v družini, pet razposajenih fantov. Ko so dorasli, se je bojna vihra ravno začela. Padel je Pearl Harbor. Pet bratov Sullivan se je dan po padcu prostovoljno javilo k mornarici, da gredo v boj za svojo domovino, ki je v nevarnosti. Bili so odlični borci; služili vsi skupaj na isti bojni ladji in ob nekem dvoboju z japonskimi lovci vsi padli. Ta edinstven primer je široko opevan. Ameriške vojaške oblasti so v njih spomin krstili novo bojno ladjo, pisatelji in novelisti pa v njih spomin pišejo romane, povesti, delajo filme. Vse hočejo storiti, da bo ohranjen ta edinstven primer junaštva in odločnosti, ki prikazuje dolžnost državljana do svoje dežele, kadar je isti sila... Mar je z nami drugače? Koliko sličnih primerov moremo naštetih mi, koliko je bilo naših družin, ki so izgubile dva, tri, štiri, pet in več svojih sinov? Kdo opeva njih junaštva, kdo bo ohranil spomin nanje? Hranijo ga tiho v svojih bolečih srcih njihove matere in z njimi bo tudi umrl, ako ga ne bodo ohranili tudi borci, njihovi prijatelji, ki so take slučaje podrobno poznali v velikem številu.

Poudarimo ponovno, da Zveza je in mora biti last vseh borcev, skupna vsem in oprta na temeljna določila pravice in svobode ter resnice. Nikomur ne smemo odrekati pravico članstva, odložiti je potrebno vse ambicije in v družbi soborcev iti strumno naprej po stopinjah, ki so jih začrtali naši junaki, to je najmanj, kar lahko storimo v njih spomin.

Zbrani na občnem zboru, najvišjem forumu naše organizacije, gotovo vidimo vsi, da je še marsikaj potrebno storiti, marsikaj izboljšati, kar pa bo mogoče le, ako bo vsak po svojih močeh sodeloval. Če bomo samo kritizirali in rušili to, kar drugi s težavo in najboljšo voljo skušajo zgraditi, potem ne pridemo nikamor. Kritika je potrebna, ako je umestna in konstruktivna in taka tudi dobrodošla. Ne kritizirajmo za hrbtom, pristopimo in pomagajmo graditi. Danes imamo vsi priložnost govoriti in iznesti vse napake, vse nepravilno poslovanje, vso kritiko. Biti pa moramo strpní in tudi kolegu priznati, kar ima prav, ne pa pobiti ga, še predno smo mu dali možnost, da spregovori. Vsi smo dolžni organizacijo izboljšati, jo čuvati in skrbeti za to, da bo delovala po

načrtih, ki smo jih začrtali. Dolžnost nas vseh je zatreči že v samem početku vsako sebičnost in vsako izrabljanje. Pod takimi pogoji ne more noben borec imeti strahu, da bi ga kdo izrabljal ali zapeljal na napačno pot. Volili bomo ponovno svoje zastopnike. Predno volimo, dobro premislimo; ko pa se odločimo, se zavedajmo, da smo jim zaupnico dali. Če smo jih izvolili, jim moramo potem tudi zaupati, da bodo organizacijo vodili in zastopali tako, kakor je želja vrhovnega foruma, to je vseh članov. Ako imaš slučajno ideje, s katerimi večina ne soglaša, te to nikakor ne opravičuje, da potem nergaš, kritiziraš ali se celo odtujiš. Taka načela so gotovo popolnoma zgrešena. Ne prepustimo vsega dela onim, katere volimo, vsi storimo nekaj in uspeh ne bo izostal; dela pa ne manjka. Postavimo si že danes program za bodoče leto in po tem programu tudi delujmo.

1. Vsak član naj dela po svojih močeh, da se povežejo vsi borci. Povabi v organizacijo znanca, prijatelja; piši jim in jih navduši, ako niso v tvojem okraju.

2. Poiskati je treba prav vse invalide in sirote in napraviti kompletni pregled o njih, kjer bo prikazano tudi točno njihovo stanje. Izdelati načrt, ki bi omogočil stalno podporo našim sirotam. Ako hočemo, da bomo stalno mesečno podpirali naše invalide vsaj one, ki so pomoči nujno potrebni, potem organizacija potrebuje od 1500 do 2000 dolarjev letnih dohodkov v invalidski fond. Da bi breme ne bilo preveliko na posameznike in da se izognemo nabirkam, se obrnimo na naše prosvetne in kulturne organizacije in društva in iste naprosimo, da bi enkrat letno od svojih prireditev darovali del svojega dobička v invalidski fond. Socialni odsek Zveze pa naj ta društva točno informira, kako je bil denar porabljen in komu poslan, tako da bodo imeli evidenco o tem in zagotovilo, da ni bilo niti najmanjše zlorabe. Vse enote Zveze naj poleg rednih proslav, predavanj in zborovanj prirede vsaj en piknik letno, na katerem naj se izvedejo igre, ki bi omogočile dohodke invalidnemu fondu. Na ta način ne bo nihče prikrajsan; s skupnimi močmi pa bomo opravljali veliko delo našim trpinom.

3. Zapisati moramo vse velike momente naše borbe. Borci, žive priče velikih dogodkov, smo dolžni iste neokrnene zbrati in ohraniti jih take bodočemu zgodovinarju, sicer bo isti prisiljen iskati informacij drugje iz drugega vira, ki morda ne bo najtočnejši.

4. Navezati stike s sličnimi organizacijami drugih narodov in skupno z njimi nadaljevati neizprosni boj proti komunizmu.

Dragi soborci! Predramimo se iz spanja, predramimo iz otopenosti in stopimo pogumno na plan. Dvignimo visoko naš bojni

prapor! Storiti moramo vsaj to, da bodo vsi borci vedeli za našo organizacijo in da vsaj enkrat letno, če ne morejo ali ne utegnejo več, pridejo v našo družbo. Pokažimo našim otrokom našo rodno zemljo v vsej lepoti! Pripovedujmo jim o naših bojih, zmagah in podvigih, prikazujmo komunistično nevarnost, morda bodo tako sami spoznali, da je naša domovina vsaj toliko vredna, kakor katerakoli druga dežela, ki morda nudi vse, odvzame pa dušo in srce. Proč z intrigami, proč s pomisleki, proč z ozkosrčnostjo! Ne sramujmo se, da smo nekoč nosili puško v boju proti največjemu zlu modernega časa! Proč z razlikami in opredeljevanji!!

Taki so predlogi in želje. Trdno sem uverjen, da ako bomo vsi sledili takim smernicam, bo organizacija dokazala vsem razlog in nujo svojega obstoja. Delovala bo med borci po načelu vsi za enega, eden za vse. Bo naš ponos in zadoščenje, da smo njeni člani in sodelavci. Z božjo pomočjo in dobro voljo bomo z lahkoto vse to dosegli. Bog Vas živi!

MAGISTRALE

*Svetlobi bolečin sem bil darovan,
viharji rož mi trgajo nosnice,
prižgal sem rok pohlevnih voščence,
med gorsko travo bor sem bil vsejan.*

*Nič več ne bo poljub moj zapeljan,
po vseh nočeh še trezne so zenice,
ponudi sol domače mi solnice,
glej Gospodar, Tvoj zvesti sem dvorjan!*

*Vem, da si padlim zvezdam milostljiv,
pri Tebi sem s krvavimi stopali,
v daljavi rodni ognji se kadé.*

*Cvet dragih ustnic me je pogostil,
na mladih vekah solze se medé —
zdaj bodo moji spevi počivali.*

Francé Balantič

Sprehod v Belokrajino

J. Z.

Vesel sem se vsedel na vlak, da se popeljem preko Dolenjske v Belokrajino. Velikokrat se ravno na to pot nisem podal ali vsakokrat z veselim srcem. Tokrat sem se vozil zadnjič tod. Vselej sem rad slonel ob oknu in občudoval hribe, polja in vasi, ki so brzeli mimo nas. Mislim sem na čas, ki ga živimo, na dogodke, ki so šli preko naših ljudi. Misel mi je ušla nazaj v čase graščakov. V komaj minuli dobi sem postal.

Za avtobus Crnomelj—Vinica bi moral čakati do naslednjega dne. Ker nisem imel dovolj prostega časa, sem vzel pot pod noge. Bila je ne ravno mrzla zimska noč. Od časa do časa je pokukala luna izza oblakov in še močnejše osvetlila nezasneženo pokrajino. Se je bila luč v oknih posmeznih hiš v od poti več ali manj oddaljeni vasi. Vedno manj oken je bilo svetlih. Ljudje so legli k počitku. Pozabili si na skrbi, s katerimi bodo vstali naslednji dan. Dovolj je teh in vse samo kako preživeti dan za dnem. Kmet suženj na svoji zemlji, vsi oropani za prostost. Hitel sem naprej, pozdravil me je Žeželj. Ko sem zagledal zvonik viniške farne cerkve, sem pospešil korak.

Kolpa, Žeželj. pot k cerkvi na Žežlju so mi v lepem in vedno svežem spominu. Tudi cerkvi eden najtežjih obdobij v naši zgodovini ni prizanesel. Oskrunjeni porušeni zidovi pričajo o barbarstvu tistih, katerih bog je rop, požig in umor. Ljudje so govorili, da jo bodo morda le pustili popraviti, toda le zato, ker je zgodovinsko važna.

Vabila me je Kolpa, vabila me je cerkva na hribu in vabil me je osamel grob, ki leži na nekem strmem bregu Žežlja pod gostim drevjem. Nikdar se nisem srečal v življenju s človekom, ki leži v tem prezgodnjem grobu. Vem le, da je moral umreti zato, ker je govoril resnico. Pater križarskega reda, duhovnik g. Salmič, rojen na Raki pri Krškem. Odveden in ubit v revoluciji. Kolikokrat bi morali ponoviti to žalostno dejstvo? Ni malo grobov po naši zemlji. V njih leže izmučena trupla posameznikov in skupin. Podrli so jih v grobove, brez obsodb in sodnikov. Kjur je govoriti resnico in biti pravičen — greh, tam so sodniki zločinci. To je bila pot za „Svobodno Slovenijo pod rdečo zvezdo“.

Stal sem ob grobu in mislil na mučenca, ki leži v njem. Mislim sem na mnoge njemu enake. Koliko mater čaka zamanj na svoje poštene sinove, koliko otrok na svoje očete, starše? Pokopali so respico, zakopati je niso mogli. Nemi grobovi govore. Nam zunaj v svobodnem svetu dajejo vsestranski smisel življenja.

Še bi šel nad osamljeni grob. Vabijo me grobovi širom naše zemlje. Vstanimo, podajmo si roke, govorimo resnico! Poklonimo se njim, ki so morali umreti polni upov in nad zato, da resnica živi.

PASTOR ANGELICUS

*Pij XII. je bil veliki papež miru
in odločni borec proti komunistični
zmoti*

Sovjetsko suženjstvo

Ukrajinski protikomunisti so dne 27. septembra zborovali v Manger hotelu v Rochestru, New York. Namen tega zborovanja je bil prikazati ameriški javnosti in vsemu svetu trpljenje njihovega naroda v sovjetskem suženjstvu in opozoriti tako emigrante, kakor zapadne sile, da so moralno dolžni pomagati osvoboditi te narode iz najstrašnejšega suženstva moderne dobe.

Slavnostni govornik na zborovanju je bil Jaroslav S. Stetzko, bivši ukrajinski ministrski predsednik in eden vodilnih mož protikomunističnega gibanja svobodnih Ukrajincev, ki je prišel na zborovanje iz Evrope. V svojem jedrnatem govoru je prikazal današnje stanje v sovjetski republiki na splošno s posebnim poudarkom na razmere v Ukrajini. Jedro njegovega govora je bilo, kako se moremo danes najuspešneje boriti proti suženstvu in pomagati k vstajenju zasužnjenim narodom. Njegove besede so bile pikre, ostre na zadržanje demokratskih sil v borbi zasužnjenih narodov za svojo svobodo.

G. Stetzko je jasno nakazal, da obstoji izven Rusije močno protikomunistično gibanje, ki ima točno načrtan cilj svojega delovanja in ki se tudi zaveda odgovornosti, ki jo nosi. Poudaril je, da pred javnostjo ne more razkrivati načrtov in načina, kako je zasnovana njihova podtalna organizacija in kakšni so njihovi bodoči načrti. Poudaril pa je dalje, da je tako vodstvo gibanja, kakor tudi vsi člani in

sodelavci točno določeno, da bo svoj boj bojevalo do končne zmage in svobode svojega naroda. G. Stetzko je dalje razčlenil položaj v današnji Rusiji. Poudaril je, da so pravi partijci v veliki manjšini. Med narodi, ki sestavljajo današnje sovjetske republike, je veliko protikomunistov in v te protikomuniste je uprto njih upanje, kajti ti bodo nekoč postali odločilni faktor, nosilci notranje borbe in pospešili razkrojiti in končno uničiti komunistično diktaturo.

Kot zastopnik uporniškega gibanja proti komunizmu je g. Stetzko pozval ne samo svoje ukrajinske rojake, ampak tudi vse druge in zlasti še širšo ameriško javnost, da pomaga in podpre to gibanje, ki naj bi bil del skupne borbe proti svetovnemu komunizmu. Govornik tudi v tej točki ni direktno nakazal, kakšna naj bi ta podpora bila in kaj naj bi svobodni svet storil, da omogoči nadaljnje delo gibanja. Poudaril pa je, da to gibanje ne bo dopustilo nobenih nepremišljenih dejanj in ravno radi tega on ne more razkrivati uporniških načrtov. Primer Ogrske je bil jasen in patetično prikazuje napako, ker se je na Zapadu preje vedelo, kaj se bo v Budimpešti zgodilo, predno je revolucija vstala. Geslo borbe je bilo jasno povedano: „vreči komunistično diktaturo“, čim bo to mogoče, nikakor pa ne začeti s preuranjenimi akcijami, s katerimi bi samo Kremelj imel uspeh in še tesneje zategnil svoje verige in okove. Nikakor se ne da določiti in javno pevedati, kdaj se bo pozitiven boj začel, naloga protikomunističnih borcev je, pripravljati in organizirati sebe, organizirati protikomuniste doma in izogibati se vsaki nepetrebni avanturi, ki more prinesiti več škode kakor koristi.

Zanimiv je bil zaključek zborovanja, katerega je govornik zaključil približno takole:

„Neštetokrat nam je zgodovina že pokazala, da kadar so ljudje na razpolago, ki imajo dovolj močno voljo do svobode in dovolj močno ljubezen do svoje grude, se dajo streti okovi suženstva, pa če so še tako močni. In ničesar ni, kar bi prikazalo, da je sovjetsko komunistično suženstvo kaka izjema.“ Največja naloga svobodnega sveta in vseh onih, ki poznajo komunizem je, da širijo resnico o svobodi in skrbe za to, da ta resnica pride med njihove narode. Druga in prav tako važna naloga pa je čuvati in braniti svobodo, kjer eksistira in zamašiti umazana usta rdečih propagandistov vselej in povsod, kjer se da, nikakor pa popuščati in omahovati. V tej zadnji točki je svobodni zapad tako šibak in je nujno, da to popravi.

Slovenski protikomunisti, tudi naša domovina, tudi naši bratje so v suženjstvu, naj nam bodo v opomin, da tudi mi ne smemo držati rok križem in čakati, kaj bo čas prinesel. Posnemajmo požrtvovalno delo bratskega ukrajinskega naroda, ki dela veliko in povsod nenehno brez omahovanja za dosego cilja „svobode svojega naroda“!

Vaška straža

pri Devici Mariji v Polju ob razsulu italijanske armade

OMAN ANDREJ

Vaška straža pri Dev. Mar. v Polju je bila ustanovljena dne 23. septembra 1942. Imela je namen zaščititi prebivalstvo občine Dev. Mar. v Polju pred navalom komunistične revolucije, ki je pod italijansko okupacijo izbruhnila na povelje iz Moskve v Sloveniji

Člani straže so bili po večini mladi katoliško usmerjeni fantje, pa tudi možje iz vse občine.

Postojanka Vaške straže ali kakor so jo Italijani uradno nazivali MVAC (Militia voluntaria anti comunista) je imela svojo vojašnico v Prosvetnem domu pri Dev. Mar. v Polju.

Ponoči je straža vršila patrole po vaseh, je pa tudi razkrinkavala komunistična jedra, ki so delovala na terenu in imela zvezo z vojskujočimi se partizanskimi komunističnimi tolkami v gozdovih Dolenjske in Notranjske.

Italijanska vojska je razpadla na Mali šmaren, 8. septembra 1943.

Vaška straža, — tako iz Dev. Mar. v Polju, kakor tudi druge, so dne 9. septembra zapustile svoje postojanke in se odpravile proti Dolenjski.

Iz Polja smo odhajali nekako ob 8 zjutraj preko Ljubljane, katero smo prebrodili v Sigah nad Vevčami.

Zbrali smo se na hribu za cerkvijo sv. Urha v Dobrunjah, kjer smo se sušili. Po dveh urah smo šli v vas Sela proti Škofljici. Tu smo ostali ves dan do večera, kjer smo imeli prisego kralju Petru II.

Zvečer ob 10 smo odšli proti Šentjurju pri Grosupljem. Tu smo ostali dva dni. Hodili smo v Grosuplje v italijanske magacine po hrano in municijo.

Po dveh dneh smo vso prtljago, orožje in municijo naložili na vozove in skupno s šentjursko postojanko Vaške straže odšli na Turjak, kamor smo prišli dne 12. septembra 1943 popoldne. Po dveh urah počitka je odšla vsa postojanka proti Zapotoku. Jaz sam sem bil ordonans pri bataljonskem komandantu Milku Pirihi, zato sem ostal pri njem. Noč sva prespala na Turjaku. To noč so pa že partizani začeli napadati Turjak.

Naslednje jutro sva pa s komandantom ter nekaterimi drugimi oficirji odšla proti Zapotoku. Tu smo prespali noč.

Dne 14. septembra je naša poljska postojanka in postojanka iz Šmartna ob Savi bila poslana v vas Osredok pod Mokercom. Tu so bile ves dan borbe s partizani, proti večeru je prišla še postojanka od Sv. Gregorja pri Vel. Laščah.

Tu so nas razdelili v dve skupini. Tako je odšla polovica Poljcev in Gregorcev naprej na Osolnik, druga polovica je pa ostala na Osredku.

Cerkvica na Velikem Osolniku stoji kakih dve sto metrov na gričku nad vasjo. Okoli cerkve je bilo postavljeno mitraljesko gnezdo, kjer je bilo kakih deset naših fantov. Ostali borci so ostali spodaj v vasi, med katerimi sem bil tudi jaz. Tu smo polegli; nismo še zaspali, ko so se oglasili mitraljezi zgoraj pri cerkvi.

Na nasprotni strani vasi pod cerkvijo se je bližala kolona partizanov — kot sem pozneje izvedel je bila to cela Tomšičeva brigada, ki so jo naši pri cerkvi opazili in jo napadli. Brigada je bežala v vas, kjer smo se nahajali mi.

Mi smo bežali proti cerkvi. V vasi je padel takoj Pajsar Jože, ki je stal na straži. Bil je iz šmarske postojanke. Partizani so v vasi več naših ujeli, med njimi sem bil tudi jaz.

Ko sem stopil iz hiše, da bi bežal proti cerkvi, kakor je bilo povelje, so prišli proti meni štirje partizani; eden je zavpil:

„Roke v vis!“

Menil sem, da so naši in sem dejal: „Nikar ga ne lomi!“ Partizan je ponovil povelje in me vprašal, kdo sem. Povedal sem, da sem četnik, nakar je še močneje zavpil: „Roke v vis, če ne bom streljal.“ Spustil sem puško in rad ali nerad dvignil obe roki. Stopil je k meni, me preiskal in odvedel v neki hlev, kjer sta bila že dva naša.

Med tem se je pa že razvil boj med našimi pri cerkvi in partizani v vasi, iz katere so jurišali proti cerkvi.

Iz nasprotne hiše pride adjutant komandanta Piriha z njegovo brzostrelko. Padel je pred partizane slično kot jaz. Ko je videl, da ni izhoda, pomoli enemu od partizanov brzostrelko in mu reče:

„Glej, tovariš, prinesel sem ti brzostrelko našega komandanta.“

Imre, komandir čete, pred revolucijo cestni pometać iz Ljubljane, kakor nam je pozneje sam povedal, je odvedel adjutanta škulja, ki smo mu rekli Šándor, k nam v hlev. Tu se je začel Imretu dobrikati, da bo šel v njegovo četo. Med tem so privedli ranjenega partizana. Imre je takoj odredil, naj gre zanj nekdo po mleko. Javil se je takoj Šándor. Za spremstvo je dobil nekega partizana. Čez kake pol ure se vrne partizan sam z mlekom. Komandir Imre ga je vprašal, kje ima belčka. Partizan mu je pa začel pripovedovati, kako mu je ušel. Ko sta prišla do hiše, kjer naj bi dobila mleko, je Šándor poslal partizana v hišo po mleko, med tem jo je pa sam lepo odkuril.

Boj pri cerkvi je trajal vso noč do jutra.

Zjutraj ob šestih so vse ujetnike iz hleva — bilo nas je pet — dvignili in smo šli v spremstvu štirih partizanov v vas Rob z dvema vozovoma po municijo.

Okrog desetih dopoldne smo se vrnili. Boj je bil med tem končan.

V tem boju so padli: poveljnik Ivan Habič iz postojanke Sv. Urha, Menoni Vinko iz Zaloga pri Ljubljani, Resman Jože, študent, iz Dev. Marije v Polju.

Ostali našj borci so bili pa v nekem vrtu v vasi zastraženi od partizanov.

Kmalu se je pripeljal z motorjem mesar Stane Semič — imenovan komandant brigade — Daki.

Naše so pred njim postrojili, on jih je pa začel odbirati.

Najprej je vprašal:

„Kdo so funkcionarji?“

Javili so se Novak Jaroslav, Dimnik Martin in nekdo od Sv. Gregorja, imena se ne spominjam.

Nadalje je vprašal, kdo je šel prostovoljno k beli gardi. Javil se ni nihče. Ker se ni nihče javil, je Daki zahteval od funkcionarjev da naj pokažejo prostovoljce. Dejal je, da kdor od teh treh pokaže prostovoljce, ne bo ustreljen. Novak Jaroslav in Dimnik Martin sta molčala, komandant od Sv. Gregorja je pa svoje borce klical iz vrste. Naštel jih je kakih petnajst.

Nato je Daki sam odbiral. Šel je od borca do borca in kogar se mu je zdelo, je potegnil iz vrste. Odbiral jih je sedem.

Vse, ki smo stali še v vrsti je vprašal, če hočemo ostati pri njih, ali se vrniti domov.

Vsi smo dejali, da hočemo ostati pri partizanih.

Nam petim, ki so nas ujeli ponoči, so nam že, ko smo se vrnili iz Roba, dali orožje, ter nas uvrstili v svoje čete. Četa, v kateri sem bil, in še ena četa je bila določena za sprnestvo 24 naših borcev, ki smo jih peljali k cerkvi nad vasjo, kjer se je ponoči vršila borba.

Korakali so v sredi, na vsaki strani pa je bila ena partizanska četa. Ko smo prišli do cerkve, so postavili naše ob zid, ena četa je stala ob koncu cerkve, druga pa nasproti njim v razdalji par korakov.

Poveljeval je Imre.

Prvi od naših fantov je bil Novak Jaroslav, ki ga je Imre prijel za rokav in ga odvedel od zidu do konca cerkve. Ostali naši so mu sledili tako, da so stali vsi tik ob zidu.

Imre je potegnil iz žepa pištolo in začel streljati naše fante. Prvi je bil Novak Jaroslav. Ustrelil ga je od blizu v tilnik. Nato je nadaljeval. Nekateri naši fantje so med tem začeli glasno moliti; mnogim se je utrnila solza.

Ko je prišel Imre do Dimnik Martina — ki je poveljeval postojanki iz Šmartna ob Savi, pred vojsko je bil aktivni narednik jugoslovanske vojske — je imel ta v roki rožni venec in je molil.

„No hudič, za tega si se ti boril,“ in ga vrgel proč.

Na vsakega padlega so planili partizani in partizanke in jih

začeli ropati. Pobrli so jim vse, najprej ure, prstane, nalivna peresa, škornje in dobro obleko. Večina je šla gola v grob.

Ko je bilo streljanje končano, so nam petim, ki so nas ujeli ponoči, prinesli krampe in lopate, da bi svojim tovarišem izkopali grob in jih pokopali. Toda komaj smo pričeli z delom, je prišlo povelje in smo odšli nazaj v vas. Tu so priključili še vse ostale naše fante in odšli smo v vas Rob.

V Robu smo ostali čez noč.

Bil sem zelo potrten in žalosten tega, kar se je dogodilo prejšnji dan, 15. septembra 1943 — na praznik Žalostne Matere božje.

To je opazila gospodinja hiše, v kateri sem prenočeval, in ko ni bilo nobenega partizana, me je vprašala, zakaj sem tako potrten. Povedal sem ji, kaj se je prejšnji dan dogodilo na Velikem Osolniku. Povedala mi je, da je bil med onimi fanti tudi njen sin. Žena me je pogostila.

Na Robu nam je politkomisar govoril o partizanskih zmagah in dejal, da je že vse v njihovih rokah, razen Ljubljane, ki jo bodo zavzeli v nekaj dneh.

Še isti dan — 1. septembra — smo odšli v Želimlje. Tu se je ponovila stara pesem: govor, partizansko ropanje in nasilje po hišah, mobilizirali so vse moške, ki so jih dobili doma. Zvečer smo odšli proti Pijavi gorici. Ko smo prišli do vasi, smo plegli po travi, v vas pa nismo šli. Čez kake pol ure smo se obrnili nazaj proti Želimlju. Tu smo prenočili.

Naslednji dan — 17. septembra — smo že ob petih zjutraj odšli proti Cerknici na Notranjskem. Tja smo prišli zvečer ob šestih. Ves dan smo bili brez hrane.

V Cerknici je bilo zbranih okoli tri tisoč partizanov, pripravljali so miting. Bilo je na soboto.

Prenočili smo v Sokolskem domu.

Naslednje jutro sva šla s Bolta Nacetom h komandantu bataljona s prošnjo, če smeva k maši, ker je bila nedelja. Dovolil nama je ter naročil, da morava takoj nazaj. Pa glej smolo, na vogalu ob glavni cesti naletiva na Imreta, ki naju je vprašal:

„Kam pa vidva?“

Spogledala sva se in mu povedala, da greva k maši in da nama je dovolil komandant bataljona.

„Sedaj ni čas zato! Marš nazaj!“

Komaj sva prišla do Sokolskega doma, se je začel strel. Nemška granata je zadela stolp cerkve. Nemci so napadli Cerknico.

Prišla je komanda za beg.

Bežali smo čez most. Od nasprotne strani pride Daki, ki nas je nagnal nazaj na položaje. Nastala je panika. Partizani so bežali

na vse strani. Bolta Nace, Sever Jani in jaz smo prišli do velike hiše, kjer smo na dvorišču skočili v svinjak. Tu je bil naš desetar — par-tizan. Prosil nas je, naj mu z bluze odtrgamo „čine“.

Iz svinjaka smo se skrili v koruzo za hišo. Ves čas borbe smo bili v koruzi.

Zaslišali smo nemške tanke. Šli smo iz koruze k Nemcem. Ti so nas preiskali. Nevede sem imel v žepu naboj lahkega minometa. Po-stavili so me pred tank in me hoteli ustreliti.

Civilisti so poklicali gospoda župnika, ki je znal nemško, da jim je dopovedal, kdo smo. Nato sem bil rešen.

Dobil sem dovoljenje za v Ljubljano, kjer sem v šentjakobski šoli našel tovariše soborce iz Zapotoka in ostalih postojank Vaških straž.

KOMUNIZEM

(Nadaljevanje)

5. Satanova delavnost skozi stoletja

Z Jezusovo smrtjo na križu je bil ves človeški rod odrešen in moč Satanova strta. Toda Satan je ostal na delu. Kljub temu, da je bil priča svojega poraza ni odnehal. Prvega je zapeljal Juda Iškarijota. Kazal mu je njegov greh v taki luči, da je Judež obupal nad milostjo božjo in se obesil.

Pozneje, ko je videl mlado Cerkev, kako raste in napreduje po milosti in po številu vernikov, tega Satan ni mogel gledati. Poslužil se je tedanjih poganskih vladarjev, ki so preganjali Cerkev in morili kristjane kjerkoli so jih zasačili. Tristo let je divjal Satan, da bi uničil mlado Cerkev, a se mu nopsrečilo.

„Zaman so se drugi za drugo dvigale temne sile, da bi uničile Cerkev ali vsa zavrle njen zmagoviti pohod. Zaman so razni Herodi, Neroni, Deciji, Valerijani, Dioklecijani preganjali kristjane, jim jemali državljanske pravice, jih pošiljali v pregnanstvo, jim jemali premoženje, jih metali iz jarnih služb, jih obsojali na prisilo delo, jih silili k odpadu, jim pretili s smrtjo, jih mučili in morili, obglavljali, iz kože devali, žive sežigali in počenjali nad njimi vse mogoče grozo-vitosti in zverinstva. Vse to ni nič zaleglo, kajti kri mučencev, pravi krščanski pisatelj Tertulijan, je seme novih kristjanov. Po 250 letih krutega preganjanja je Cerkev stopila izpod podzemlja kot pomlajena nevesta. Z novim pogumom je šla osvajat svet za Boga.

Toda tudi v naslednji dobi Cerkvi ni manjkalo sovražnikov in preganjalcev. O tem nam priča sleherna stran cerkvene zgodovine. Ko je stari božji zopernik videl, da z ognjem in mečem Cerkve ne more

uničiti, je obudil v njej celo vrsto notranjih sovražnikov, ki naj bi se kakor črvi zavrtali v skrivnostno telo Kristusovo, ga razjedli in ugonobili. Nastale so številne krive vere, razkoli, odpadi: montanisti, nestorijanci, arijanci, pravoslavci, protestantje in mnogi drugi. Hude in dolgotrajne boje je Cerkev bojevala s svojimi notranjimi sovražniki. Na milijone sinov se je izgubilo in odtrgalo od matere. Včasih se je zdelo, kakor da Cerkvi bije zadnja ura. Ob arijskem valu je pisal sv. Hieronim, da se je ves svet znašel v arijski krivi veri. In v 16. stoletju je protestantovska povodenj grozila, da zalije vso Evropo. Toda iz vseh stisk in bojev je Cerkev vselej izšla očiščena, pomlajena, okrepljena.“

6. Delo Satanovo v današnjem času

Satan vse do današnje dobe ni omagal. Če se mu ni posrečilo streti Cerkve kot organizacije, je pa gotovo pogubil mnogo duš. Satan je vztrajen, neumoren. Če mu devetindevetdesetkrat izpodleti, bo šel še stotič na delo. In prav za današnji čas je zbral vse svoje peklenške sile, da bi z njimi zrušil božji red, da bi zaslužnil človeka in uničil Cerkev.

Po več tisočletnih izkušnjah v zapeljevanju duš, si je Satan izmislil novo dudobijo za današnji čas, hudobijo, ki je ne najdemo enake v vsej zgodovini človeškega rodu, ne v dobi pred Kristusom, ne v skoraj dvatisočletni zgodovini po Kristusu.

V vseh časih so po Satanu zapeljane duše sicer globoko padle v greh, vendar so se svojega grešnega stanja več manj zavedale. Vest in svet sta jim očitala njihovo hudobijo. Greha se niso mogle znebiti, ker jih je Satan premočno držal v svojih krempljih. Mnogi tudi veliki grešniki so se, če ne preje pred svojo smrtjo spokorili, obžalovali svoj greh in našli milost pri Bogu.

Ljudje vseh časov in vseh krajev so ločili dobro od hudega. Obsojali so zla dejanja in zločince in se ogibali vsaj velikih grehov.

Tudi oblasti tako modernih, kot preprostih narodov so velike grehe: krajo, uboje, umore, prešuštva kaznovale. Zavedale so se, da so to napačna dejanja, ki jih je treba kaznovati in zatirati, sicer se bo zrušil nravni in pravni red in uničilo mirno sožitje na zemlji.

Kljub vsej hudobiji, ki jo je Satan sejal lé ni žel velikega uspeha. Ko je zapeljal človeka v raj je mislil, da bo Bog ves človeški rod pahnil v pekel, kakor je pahnil v pekel vse angele, ki so se uprli Bogu v nebesih. Ko je Kristus odrešil svet in človeku zaslužil milost, Bog vsakemu človeku da dovolj milosti, da se zveliča. Zato se pekel ni polnil v tisti meri, kot je Satan želel in pričakoval.

In kaj hoče Satan doseči?

Tisti trenutek, ko se je ucifer v nebesih uprl Bogu pod geslom: „Ne bom ti služil“ in je Bog Luciferja in njegove privržence pahnil

iz nebes — iz kraja neskončne sreče in ustanovil pekel — kraj neskončnega trpljenja, je bilo ustanovljeno kraljestvo teme, katerega vladar je Lucifer in Satan. In od tistega dne, pa do sodnega dne, ko bo naš Odrešenik Jezus Kristus, druga božja oseba v presveti Trojici prišel v oblakih neba soditi žive in mrtve — bo na svetu stalni boj med Bogom in Satanom, med dobrim in zlom. Kdor bo delal dobro, bo na sodni dan prištet med blažene in bo njegovo mesto na desni strani, kdor bo pa nasedel Satanu in nespokorjen umrl, bo moral kot proklet od Boga na levo. In kar Satan v vsej svoji hudobiji hoče, je to, da njegova leva stran na sodni dan ne bo prazna. Satan hoče na sodni dan Kristusu vreči v obraz, da kljub njegovemu odrešilnemu trpljenju ne bodo vsi ljudje zveličani. Za to se gre in temu služi vse Satanovo delu na svetu in v zmago te njegove hudobije je Satan ustanovil komunizem.

In tn dragi čitatelj, ki tole bereš, se ti morda zdi, da sem vse to o človeku in grehu in Satanu prepisal iz zgodb, ki niso nič novega, ki smo se jih učili že v ljudski šoli. Imaš prav. Toda takrat tega nismo tako razumeli, kot razumemo danes. Kljub temu, da nisem napisal nič novega, vendar trdi, da kdor hoče spoznati pravi izvor komunizma, mimo teh preprostih in že znanih zgodb ne more. Tisti, ki danes vpijejo, da se bore proti komunizmu, teh zgodb gotovo ne poznajo, ali pa so jih že pozabili, ali jim pa morda sploh nikoli niso verjeli.

Satan pa ima danes lahko delo. Ker so ljudje odstavili Boga, so odstavili tudi Satana. Satan lahko mirno dela, nihče ga ne priznava, nihče se proti njemu ne bori. Če rečem nihče, mislim večina. Cerkev se je proti Satanu vedno borila in se bo borila do sodnega dne. Ljudje pa na splošno resnico o peklu in Satanu zasmehujejo.

Slovenska poroka v baziliki sv. Petra v Rimu (glej poročilo na ovitku)

Proslava 15-letnice

TRAGEDIJE NA TURJAKU, GRČARICAH IN VELIKEM OSOLNIKU

V Clevelandu

Točno ob petnajsti obletnici—borb na Turjaku je Krajevna organizacija Zveze slovenskih protikomunističnih borcev v Clevelandu priredila spominsko proslavo v spomin padlim borcev na Turjaku, in sicer v soboto, 13. septembra 1958, v Baragovem domu na St. Clairju.

Proslavo je vodil predsednik Krajevne organizacije soborec Pavel Žakelj. Pozdravil je navzoče in napovedal spored proslave.

Najprej je g. Miro Odar recitiral iz Črne maše poglavje o Turjaku. Nato je moški oktet zapel dve pesmi: „Gozdič je že zelen“ in pa „Oj Dobrodo“.

V naslednji točki je pa preživel iz Turjaka g. pisatelj Karel Mauser v lepem govoru podal potek borb na Turjaku, predajo in pokolj turjaških borcev po partizanih (govor bomo objavili v prihodnji številki).

Kot zadnja točka sporeda pa je bil predvajan film o izkopu turjaških žrtev v Jelendolu in pokop v blagoslovljeno zemljo.

Proslave se je udeležilo lepo število Slovencev iz Clevelanda tako, da so dvorano v Baragovem domu popolnoma napolnili. Proslave se je udeležil tudi predsednik Narodnega odbora g. dr. Miha Krek in pa dobrotnik slovenskih beguncev primarij dr. Valentin Meršolj.

Dvorana je bila za to priložnost

lepo okrašena. Na steni je visela velika slika turjaškega gradu ovita s slovensko zastavo, na eni strani je bil slovenski, na drugi pa domobranski grb.

Z. N.

V Buenos Airesu

Društvo slovenskih protikomunističnih borcev v Argentini je priredilo v nedeljo, 28. septembra ob pol desetih dopoldne na Pristavi v Moronu spominsko proslavo. Začela se je s sv. mašo, ki jo je daroval kurat č. g. Jože Guštin. Prostor ob oltarju je bil okrašen s slovenskimi zastavami. Ob oltarju je stal društveni zastavonoša z zastavo in slovenski fant v narodni noši.

G. kurat je v cerkvenem nagovoru poudarjal, da je namen spominske prireditve dvojen; da se spominjamo junaških borcev, na drugi strani pa, da si izprašamo vest, v koliko smo še ostali zvesti idealom, za katere so padli junaški borci Grčaric, Osolnika, Turjaka...

Nadaljevanje ideološkega boja proti komunizmu, ohranitev vere v Boga, ljubezni do domovine in do slovenske skupnosti bo najlepši spomin na padle žrtve, ki mora živeti iz roda v rod.

Po sv. maši je sledila himna „Najprej zastava Slave“, nakar je poslevoedeči predsednik g. Janez Kralj v otvoritvenem govoru omenjal tragične dogodke pred 15 leti na Slovenskem: na Grčaricah, Turjaku,

Kočevju, Mozlju in Jelendolu. Vse je pozval na dolžnost, da se velikih žrtev padlih borcev vedno spominjamo, kajti narod, ki svojih junakov in velikih mož ne zna ceniti in njihovih žrtev ne slaviti, jih tudi ni vreden. Je zapeljal toliko naših fantov, bratov in sestra v strašno slepoto, da so Idejna borba proti rdečemu zlu, ki v njej začeli bratomorno morijo ni zaključena. Dolžni smo jo nadaljevati kot katoličani in kot Slovenci, dolžni tudi spominu padlih junakov. Zato smo se zbrali vsi bivši borci v svoji organizaciji, da jo strnjeno vodijo dalje, da preprečijo, da kdo ne omaga — kajti sovražnik je še vedno v zasedi in preži na vse, da bi jih premamil in odvrnil od protikomunistične ideje. — G. Miro Oman je z občutjem recitiral Pregljeve idile, za njim pa je govoril urednik „Vestnika“ g. Ivan Korošec.

Govornik je prikazal stanje tistega septembra, dneve velikega časa sprave med brati ali vsaj premirja, kar pa je komunizem zavrnil in v znak sovraštva še podvojil krvave orgije nad nezaščitenim prebivalstvom.

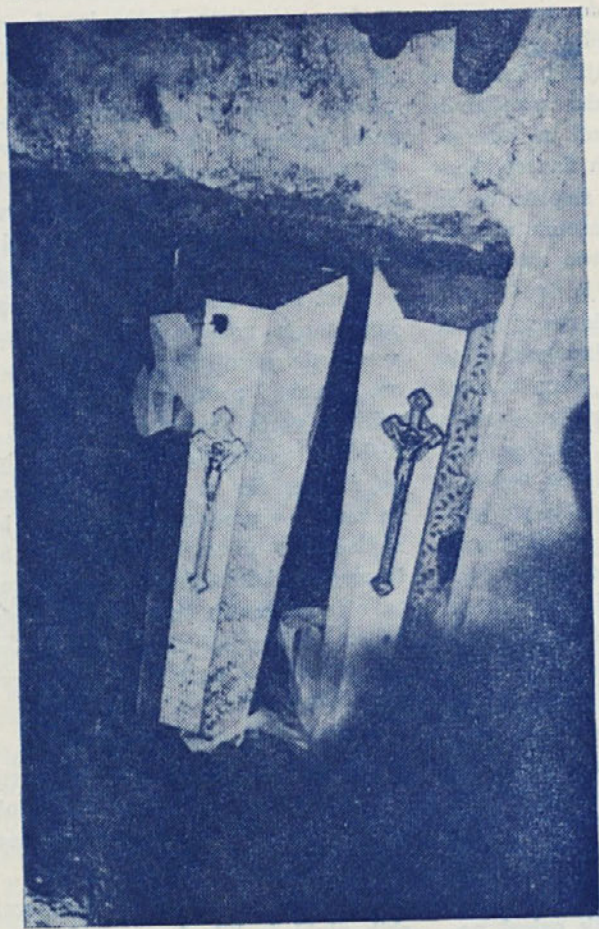
V kratkem je govornik orisal potek bojev prikazal veliko junaštvo,

napore in odločnost branilcev ter sramotno poteptano častno besedo amnestije po sovražniku. Svoja izvajanja je govornik zaključil z ugotovitvijo: „Dvoje izjav in en zaključek: „Ne meč, pregnala nas je sreča kriva!“ Tista sreča kriva, ki nas dela majhne in ozke v velikih momentih, ko nam je lastni prestiž pokrit s frazami za narod, ko se sklicujemo na pravovernost in si lastimo monopol v pri krojevanju narodove usode, četudi vemo, da razdiramo enotne sile, ki so potrebne proti enotnemu sovražniku. Z gotovostjo si upam trditi, da ni bilo idejne razlike med borci, tistimi na Turjaku in onimi v Grčaricah. In vendar v usodnem trenutku ni bilo medsebojne povezanosti, ker ni bilo tesnega sodelovanja med njimi, kajti tako je zahtevala ambicioznost tistih, ki so odgovarjali za življenja idealnih borcev, pa se niso zavedali velikega časa...“

Sledila je recitacijska točka in za njo je pevski zbor SFZ pod vodstvom g. Malovrha lepo zapel žalostinko „Oj Doberdob“, „Kje so tiste stezi-ce“, Ob večerni uri“.

Z udarno koračnico iz domobranskih plošč je bila lepa proslava zaključena.

V nedeljo, 21. septembra se je poročil v Vatikanu soborec, predsednik ZSPB za Italijo, g. V. A. Levstik z gospodično Danilo Marijo Žerjal iz Trsta. Poročil ju je rev. p. A. Prešeren v posebni kapeli bazilike sv. Petra in sv. oče jima je poslal blagoslov iz Castel Gandolfa. Za priči pa sta bila dr. Štefan Falež in brat Aleksander. Pri poroki se je zbralo mnogo Slovencev iz Rima, iz Trsta, pa je bil navzoč poleg sorodnikov neveste še kanonik Škerlj in urednik „Katoliškega Glasa“ iz Gorice rev. msgr. Močnik.

Po prekopu v žegnano zemljo

List „Vestnik“ izhaja mesečno. Izdaja in urejuje ga konzorcij slovenskih protikomunističnih borcev. — Letna naročnina znaša za: Argentino 45 pesov (posamezna številka 4 pese), USA in Kanado 2.5 dolarja. Za ostale dežele tej valuti primerno. — Za uredništvo: I. Korošec; za upravo: D. Haveljka.

Tiska Talleres Gráficos Salguero, Salguero 1506, Buenos Aires, Argentina